

Riigikogu rahanduskomisjoni istungi protokoll nr 170

Tallinn, Toompea

Teisipäev, 16. september 2025

Algus 14.00, lõpp 15.41

Juhataja: Annely Akkermann (esimees)

Protokollija: Epp-Sandra Satsmann (konsultant)

Võtsid osa:

Komisjoni liikmed: Diana Ingerainen, Andrei Korobeinik, Maris Lauri, Riina Sikkut, Aivar Sõerd, Tanel Tein, Mart Võrklaev

Komisjoni ametnikud: Tiina Licht (nõunik-sekretariaadijuhataja), Andres Ando (nõunik), Kristo Varend (nõunik), Vivian Pöld (konsultant)

Puudusid: Martin Helme, Aivar Kokk ja Kersti Sarapuu

Kutsutud: Rahandusminister Jürgen Ligi (1.- 4. päevakorrapunkt), Rahandusministri nõunik Monika Oras (1.- 4. päevakorrapunkt), Rahandusministeeriumi maksu- ja tolliosakonna poliitika nõunik Tiina Hansson (1. päevakorrapunkt); finantsteenuste osakonna poliitika osakonnajuhataja asetäitja Thomas Auväart ja nõunik Elise Kõiv (2. päevakorrapunkt); maksu- ja tollipoliitika osakonna nõunik Maret Mets (3. päevakorrapunkt); Rahandusministeeriumi fiskaalpoliitika osakonnajuhtaja Raoul Lättemäe, finants- ja maksupoliitika asekanstler Evelyn Liivamägi, eelarvearenduste osakonnajuhataja Eneken Lipp ja maksu- ja tollipoliitika osakonna nõunik Anneli Valgma (4. päevakorrapunkt), Riigikogu Kantslei pressinõunik Gunnar Paal

Päevakord:

1. Vabariigi Valitsuse algatatud Eesti Vabariigi ja Omaani Sultaniriigi vahelise tulumaksudega topeltmaksustamise vältimise ning maksudest hoidumise tõkestamise lepingu ja selle juurde kuuluva protokolliga ratifitseerimise seaduse eelnõu (692 SE) esimeseks lugemiseks ettevalmistamine. Osaleb rahandusminister Jürgen Ligi.
2. Vabariigi Valitsuse algatatud väärtpaberituru seaduse muutmise seaduse eelnõu (690 SE) esimeseks lugemiseks ettevalmistamine. Osaleb rahandusminister Jürgen Ligi.
3. Vabariigi Valitsuse algatatud mootorsõidukimaksu seaduse muutmise seaduse (694 SE) esimeseks lugemiseks ettevalmistamine. Osaleb rahandusminister Jürgen Ligi.
4. Ülevaade Rahandusministeeriumis ettevalmistamisel olevatest eelnõudest. Osaleb rahandusminister Jürgen Ligi.
5. Rahanduskomisjoni algatatud mootorsõidukimaksu seaduse muutmise seaduse eelnõu (677 SE) esimeseks lugemiseks ettevalmistamine
6. Info ja muud küsimused

1. Vabariigi Valitsuse algatatud Eesti Vabariigi ja Omaani Sultaniriigi vahelise tulumaksudega topeltmaksustamise vältimise ning maksudest hoidumise tõkestamise lepingu ja selle juurde kuuluva protokolliga ratifitseerimise seaduse eelnõu (692 SE) esimeseks lugemiseks ettevalmistamine. Osaleb rahandusminister Jürgen Ligi.

Tiina Hansson andis ülevaate Eesti Vabariigi ja Omaani Sultaniriigi vahelise tulumaksudega topeltmaksustamise vältimise ning maksudest hoidumise tõkestamise lepingust ja selle juurde kuuluva protokolliga ratifitseerimise seaduse eelnõust. Lepingu läbirääkimised algasid 2012. aastal. Tegemist on pika ajalooga lepinguga. Eesti IT-ettevõtjatel on huvi Omaaniga leping sõlmida. Leping jagab maksustamisõigusi kahe riigi vahel ning väldib juriidilist topeltmaksutamist. Dividenditulule on jagatud maksustamisõigus ja tuluallikariik ei saa rohkem maksu kinni pidada kui 10% brutosummast, aga Omaani lepingus on mitmed vabastused ette nähtud. Tuluallikariik ei saa maksustada äriühingutele makstud dividendi, kui osalus on vähemalt 20%. Lisaks on veel tavapärased vabastused, kui dividendi saab valitsus, keskpank või mõni fond ja sihtasutus. Intresside puhul on teise riigi residendile makstava intressi tuluallikariigis ülempiiriks 5% intressi brutosummast ja samamoodi on ette nähtud vabastusi. Litsentsitasude puhul on kokku lepitud 8%-line tuluallikariigi ülempiir. Oluline on teabevahetuse artikkel ning, et maksulepingu kuritarvitamise vältimiseks vahetavad maksuhaldurid teavet. Lepingu jõustumiseks on mõlemal riigil vaja see ratifitseerida ning järgmise aasta 1. jaanuarist hakkab leping kehtima. Selles regioonis on Araabia Ühendemiraatidega ja Bahreiniga olemas jõustunud leping. Katariga on lepingu Eesti ratifitseerinud, kuid leping ei ole veel jõus. Läbirääkimised on pooleli Saudi Araabia ja Kuveidiga.

Annely Akkermann sõnas, et vastavalt Riigikogu kodu- ja töökorraseadusele on muudatusettepanekute esitamise tähtaeg 10 tööpäeva.

Otsustati:

1.1. Teha ettepanek võtta eelnõu täiskogu päevakorda 06.10.2025 (konsensus: Annely Akkermann, Diana Ingerainen, Andrei Korobeinik, Maris Lauri, Riina Sikkut, Aivar Sõerd, Tanel Tein).

1.2. Määrata juhtivkomisjoni esindajaks Diana Ingerainen (konsensus: Annely Akkermann, Diana Ingerainen, Andrei Korobeinik, Maris Lauri, Riina Sikkut, Aivar Sõerd, Tanel Tein).

1.3. Teha ettepanek esimene lugemine lõpetada (konsensus: Annely Akkermann, Diana Ingerainen, Andrei Korobeinik, Maris Lauri, Riina Sikkut, Aivar Sõerd, Tanel Tein).

2. Vabariigi Valitsuse algatatud väärtpaberituru seaduse muutmise seaduse eelnõu (690 SE) esimeseks lugemiseks ettevalmistamine. Osaleb rahandusminister Jürgen Ligi.

Thomas Auväärt andis ülevaate väärtpaberituru seaduse muutmise seadusest. Ettekanne on protokollis lisas 1. Eelnõu seondub Euroopa Liidu kapilatiiturgude liidu algatusega. Selle eesmärk on mitmekesistada Euroopa finantsturgu, sest tänane finantsturg on väga panganduskeskne ehk ettevõtted saavad suurema osa rahastusest pankadest. Ameerika Ühendriikides (USA) toimub palju rohkem äritegevuse rahastamist läbi börsi ja fondide. Selle algatusega soovitakse ka Euroopa Liidus äritegevuse rahastamisallikaid mitmekesistada ja ettevõtetelust soodustada. Selle raames on Euroopa Komisjon algatanud erinevaid eelnõusid. Üks direktiiv ja määrus on vastu võetud. Direktiiviga koos rakendub olulise tähtsusega määrus. Euroopas on praegu ligi 20 erinevat väärtpaberibörsi ning hinnainfo kättesaamine võib olla keeruline, sest üleeuroopalist koondatud kujul infokanalit ei ole, mis puudutaks aktsia- ja võlakirjatehingute hindasid. Investorite huvides on teha selle kiire kättesaadavus võimalikult lihtsaks ja mugavaks. USAs on see juba ammu nii ning seal on kolm tsentraalset infosüsteemi. Euroopasse tehakse üks. Eesti börsi maht sisemajanduse kogutoodangust (SKP) on teist Euroopa riikidega võrreldes pigem väike. Edastatakse teisi Balti riike, aga suurtest riikidest ollakse maas. Börsimaht on väike ning see viitab sellele, et börsil ei ole väga palju suure turuväärtusega ettevõtteid. Käesolev eelnõu reguleerib nelja teemaderingi. Esitaks, kui ettevõtte soovib aktsiaid või võlakirju avalikkusele pakkuda, siis tuleb üldjuhul koostada

väärtpaberi prospekt, mis on kulukas. Kui emissiooni maht on alla 8 miljoni euro, siis prospekti ei pea täna tegema. Sel juhul saab teha lihtsama teabedokumendi, mida ei pea Finantsinspektsioon kooskõlastama. Euroopa Liidu õigus näeb ette, et riik võib vastavat künnist tõsta 12 miljoni peale. See võiks soodustada väiksemaid emissioone. Eelnõuga tõstetakse künnis 8 miljonilt eurolt 12 miljoni euro peale. Teised Balti riigid on sedasama lähenemist rakendamas. Läti ja Leeduga on meil kehtestatud sarnased nõuded, et Eesti ettevõtjal oleks võimalikult lihtne väikeseid emissioone üle Balti riikide korraldada. Teiseks, prospekti keelenõude puhul võimaldab Euroopa Liidu õigus emitendil ise otsustada, mis keeles prospekt koostatakse. Valik oleneb sellest, kellele pakkumine suunatakse. Kui pakkumine tehakse Eestis, siis seal peaks alati olema juures eestikeelne tõlge, kuigi Euroopa Liidu õigus seda ei nõua. Ainult kokkuvõtte peab alati olema kohalikus keeles. Kolmandaks peavad finantsteenuste pakkujad koostama raporteid, mis on koormav tegevus. Neid tuleb koostada aastas mitu tükki. Eelnõuga vähendatakse avalikustamise koormust. Edaspidi ei pea avalikustama infot, mida professionaalsed osapooled ei vaja, näiteks infot peamiste kauplemisskohtade kohta ja selle kohta, kui palju tehinguid õnnestus teostada. Kliendil on võimalik küsida seda teenusepakkuvalt otse. Neljandaks muudetakse seda, kuidas Finantsinspektsioon saab kuritarvitamise puhul olukorrale läheneda. Finantsinspektsioonile on ette antud volitused, kuidas saab rikkumise puhul subjekte karistada. Karistamiseks on seni määratud absoluutsumma, mis tavaliselt on 1 miljon eurot. Eelnõuga antakse võimalus karistada käibe järgi. Rikkumised on erinevad ning karistus on teatud juhtudel kuni 0,8% või kuni 2% ettevõtte käibest. Finantsinspektsioon võib määrata madalama karistusmäära. Seaduse normid peaksid jõustuma järgmise aasta 5. juunil.

Aivar Sõerd küsis, kas ettekandes näidatud tabelis börside mahtude kohta on Eesti positsiooni sisse arvatud ka Enefit Green AS.

Thomas Auväärt vastas, et tabel on 2024. aasta seisuga. Enefit Green AS peaks olema seal kajastatud. Eesti börsi maht SKP-sse langeb, kui börsile uusi ettevõtteid ei tule.

Riina Sikkut küsis, milliseid järgmisi samme võiks ühtse kapitalituru suunas liikumise osas lähiajal veel oodata.

Thomas Auväärt vastas, et peamine probleem on olnud selles, et võrreldes USAGA on Euroopa kapitaliturg killustunud. Igas liikmesriigis börs toimetab oma reeglite järgi. Sammutakse selles suunas, et reegleid ühtlustada. On oluline, et reeglistik oleks emitentide jaoks liikmesriikides võimalikult sarnane ning kohalikud järelevalveasutused ei saaks teha liigseid takistusi. Ollakse koostamas eelnõu, et nõudeid väärtpaberibörsi tegevusele vähendada, et emitendid saaks väärtpabereid seal lihtsamini noteerida. Soov on lihtsustada ka riskikapitalifondide tegevust. Kui riskikapitalifondid teevad investeringuid start-upidesse ning mingil hetkel soovitakse sealt väljuda, siis võimalust selleks väga ei ole. Probleemi püütakse lahendada tulevaste regulatsioonidega.

Aivar Sõerd tõdes, et toetab eelnõu lähenemist bürokraatia vähendamiseks teenusepakkujate jaoks. Ta küsis, kuidas tasakaalu määrata nii, et investorite huvid ei saaks seejuures kahjustada.

Thomas Auväärt vastas, et tegemist ongi väljakutsega. Investorite kaitse on kõige tähtsam, aga kusagilt tuleb ka järgi anda. Kulud teenusepakkujale ei tohiks kasvada ülemäära suureks. Euroopas on leitud, et tasakaalu piiriks on praegu 12 miljoni eurot. Allapoole seda on pakkumised suunatud siiski teadlikule investorile, kes suudab tajuda, mis on riskid väiksemate pakkumiste korral. Kui jaeinvestorid sinna oma raha paigutavad, siis on riskid kindlasti suuremad. Tasakaalupunkti leidmine on olnud keeruline. Paljud riigid tõstavad summa 12 miljoni peale, mistõttu oleks mõistlik seda ka Eestil teha. Muidu Eesti regulatsioon jääb

rangemaks võrreldes teistega. Finantsinspektsiooni järelevalve säilib ning investorid peaksid olema piisavalt kaitstud. Teabe puhul, mille avaldamise nõue kaob, on leitud, et investorid selle vastu väga huvi ei tunne.

Annely Akkermann sõnas, et vastavalt Riigikogu kodu- ja töökorraseadusele on muudatusettepanekute esitamise tähtaeg 10 tööpäeva.

Otsustati:

2.1. Teha ettepanek võtta eelnõu täiskogu päevakorda 06.10.2025 (konsensus: Annely Akkermann, Diana Ingerainen, Andrei Korobeinik, Maris Lauri, Riina Sikkut, Aivar Sõerd, Tanel Tein, Mart Võrklaev).

2.2. Määrata juhtivkomisjoni esindajaks Aivar Sõerd (konsensus: Annely Akkermann, Diana Ingerainen, Andrei Korobeinik, Maris Lauri, Riina Sikkut, Aivar Sõerd, Tanel Tein, Mart Võrklaev).

2.3. Teha ettepanek esimene lugemine lõpetada (konsensus: Annely Akkermann, Diana Ingerainen, Andrei Korobeinik, Maris Lauri, Riina Sikkut, Aivar Sõerd, Tanel Tein, Mart Võrklaev).

3. Vabariigi Valitsuse algatatud mootorsõidukimaksu seaduse muutmise seaduse (694 SE) esimeseks lugemiseks ettevalmistamine. Osaleb rahandusminister Jürgen Ligi.

Jürgen Ligi andis ülevaate mootorsõidukimaksu seaduse muutmise seadusest. Ta tõdes, et tegemist on koalitsiooni ideega, et lastega peredele tuleb teha mootorsõidukimaksu soodustus ja maksta igale 18-aastasele ja nooremale lapsele 100 eurot aastas. Statistika kohaselt saab sellega 55 000 maksumaksjat maksust vabaks ning ligi 100 000 inimest saab leevendust. Eelnõu vähendab samuti maksukoormust kaheksa- ja üheksakohaliste väikebussidele. See aitab omakorda suuri peresid ja vähendab osade puudega inimeste maksukoormust. Arvestus on alates 2025. aastast. Soodustused jagatakse vanemate vahel ära ning kui ühel jääb üle, siis kandub see teisele. Mõlemal lapsevanemal on soodustuse saamise õigus.

Annely Akkermann tõdes, et loodetavasti selle rakendamisega probleeme ei tule.

Andrei Korobeinik küsis toetuse saaja kohta. Kui vanemad on lahku läinud ning ühele vanemale jäävad näiteks mõlemad lapsed, siis kas kahe lapse kompensatsioon jaotatakse ühele vanemale? Kui suhtluskord ei ole reguleeritud, siis kes saab toetuse?

Maret Mets vastas, et toetuse saamine käib registriandmete põhjal, mis tulevad rahvastiku- ja liiklusregistriandmetest. Toetuse saab lapsevanem ehk hooldusõiguslik isik, kellel on sõiduk.

Andrei Korobeinik tõdes, et kui peres on kaks last, siis on toetus 200 eurot. Kui peres on mõlemal vanemal auto, siis kuidas ja mis alusel summa jaotub.

Maret Mets vastas, et 200 eurot läheb pooleks. Kui mõlemal vanemal on auto, siis läheb see võrdselt jagamisele.

Andrei Korobeinik küsis, et olukorrast sõltumata, kui lapsel on kaks vanemat, siis on mõlemal õigus saada toetust ka siis, kui ühel neist autot ei ole.

Maret Mets vastas, et toetust ei saa, kui sõidukit ei ole. Teine vanem saab täissumma, kui ühel vanemal sõiduk puudub. Kui peres on üks laps ning ühe vanema mootorsõidukimaksu suurus on 30 eurot, siis teine sõidukiga vanem saab soodustust 70 eurot.

Andrei Korobeinik küsis, milline olukord on siis, kui on perekond, kus emal on laps eelmisest perekonnast ning kui isa ostab endale auto, kas ta saab 50 eurot. Kas isa peab teavitama, et ta ostis auto?

Maret Mets vastas, et kui sõiduk kantakse registrisse, siis kontrollitakse, kas rahvastikuregistri järgi on isikul õigus toetust saada. Kui õigus on, siis toimub automaatne endise maksuteate tühistamine.

Annely Akkermann tõdes, et tõenäoliselt tekib erinevaid kaasusi.

Riina Sikkut küsis, kas andmevahetuse IT-lahendus luuakse nii, et kõik toimuks automaatselt.

Maret Mets vastas, et kõik toimub automaatselt. Sel aastal, kui seadus jõustub, on eraldi toiming, st vaadatakse tagantjärele alates selle aasta algusest ja tehakse maksuteate ümberarvestus kõikidele õigustatud isikutele. See on erandlik ühekordne juhus.

Riina Sikkut küsis, kas IT-lahendus on juba töös.

Maret Mets vastas, et on. Eesti Maksu- ja Tolliamet (EMTA) paneb kõiki stsenaariumeid kokku, et infosüsteem kataks need ära ning teeks õigesti arvutusi.

Riina Sikkut sõnas, et Andrei Korobeinik osundas õigele teemale. Kui lapsi kasvatab üks vanem ja rahvastikuregistris on info teise vanema kohta olemas, kuid tegelikult ta lastega seotud kulusid ei kata. Näiteks, kui emal ei ole autot ja isa, kes lapsi ei kasvata, hakkab saama maksuvähendust laste eest. Ebaõiglased olukorrad ei ole siin valdkonnas veel läbi vaieldud.

Maret Mets vastas, et need on läbi vaieldud. Maksuhaldurile ei saa panna Perekonnaseisumeti kohustust. See on välistatud, et osapooled hakkavad kaebama. Kõige turvalisemalt saab siiski tugineda olemasolevatele registri andmetele. See tõenäoliselt motiveerib inimesi asju korda tegema, kui varasemalt on hooldusõigus määramata.

Andrei Korobeinik küsis, mis saab olukorras, kus peres on üks laps, kelle toetus on 100 eurot, aga mõlemad vanemad tavad saada hüvitist. Kas riik jaotab automaatselt toetust?

Maret Mets vastas, et jaotus toimub automaatselt. Toetusest võimalust loobuda ei ole.

Andrei Korobeinik küsis, kuidas läheb see kooskõlla Reformierakonna loogikaga, et inimene võiks saada toetust vajaduspõhiselt.

Jürgen Ligi vastas, et see ongi vaieldav. Automaks ei tohi takistada eluviisi ega huviharidusele juurdepääsu.

Andrei Korobeinik tõdes, et lapsetoetuse puhul on arusaadav, et kui olemas on üks vanem, kes ei võta osa lapse kasvatamisest, siis ta seda raha ei saa. Kui inimene nüüd avastab, et tal on laps ja auto, aga toetust ei saa, siis soovib ta ebaõiglust elimineerida. Ta küsis, mida peab inimene selleks tegema, et saaks oma toetuse osa kätte?

Maret Mets vastas, et see on automaatne protsess.

Mart Võrklaev küsis, millega automaksu kompensatsiooni puhul täpsemalt tegemist on. Kuidas toetatakse lapsi, kelle peres ei ole autot? Mootorsõidukimaks on ülesehitatud nii, et kui inimesel on vähem raha, siis on tal eeldatavasti vanem auto, kus mootorsõidukimaks on maksimaalselt 50 eurot. Milline loogika toetuse puhul on?

Jürgen Ligi vastas, et see on varamaks, mille kriteeriumid on seotud keskkonnakoormusega. Tegemist on maksusoodustusega, mis on sotsiaalse mõõtmega riigi pandud koormusele.

Mart Võrklaev küsis, kas need inimesed saavad ka toetust, kellel autot ei ole.

Maret Mets vastas, et ei saa, sest tegevusprogrammis on sõnastatud, et toetus on automaksukulude leevendamiseks. Neil, kel auto puudub, ei ole leevendamist vajavat kulu.

Mart Võrklaev küsis, kuidas toetatakse neid peresid, kus autot ei ole.

Jürgen Ligi vastas, et neid aitab ühistransport. Küsimus on asjakohane.

Andrei Korobeinik tõdes, et tegemist on tavapärase olukorraga, kus mees ja naine lähevad lahku ning naisel on meie ühiskonnas raskem. Tal on vanem ja soodsam auto, mehel aga kallim ja uuem. See suurendab ühiskonnas ebavõrdsust. Maksukompensatsioon naisele on väiksem ning mees saab rohkem raha. See ei ole hea lähenemine, et inimene ei saa rahast loobuda.

Jürgen Ligi vastas, et soodustuse puhul on erinevaid probleeme. On püütud teha see võimalikult pingevabaks.

Riina Sikkut tõdes, et üksikvanema suhteline vaesus on väga kõrge. Lapsed on üldjuhul naise

kasvatada ning autod on pigem meestel. Vara jagunemine soolises lõikes on ebavõrdne. Tuleks vaadata, kuidas maks jaguneks last kasvatavate ning mitte kasvatavate vanemate vahel. See on tõenäoliselt valikute selgitamiseks oluline järele vaadata.

Annely Akkermann tõdes, et rahanduskomisjonil on endal samuti mootorsõidukimaksu eelnõu, kuhu viiakse sisse õiguskantsleri märkused. Eelnõude menetlused on paralleelsed. Vabariigi Valitsus toetas eelnõu 677 SE. Ta küsis, kas eelnõud võiks pärast täiskogu saalis toimunud esimesi lugemisi ühendada. Eelnõusse ei ole sisse võetud punkti, et registreerimistasu tagastatakse, kui sõiduk hävineb. Varasemalt on olnud seisukoht, et kui registreerimistasu makstakse esmasel Eestis registreerimisel, siis jääb see auto hinda. Auto tuleks kindlustada, seetõttu ei ole põhjendatud registreerimistasu tagastamine hävimise korral. Ta küsis, kas seda on vahepeal arutatud.

Jürgen Ligi vastas, et eelnõud võib ühendada. Vara võib ikka hävida. Autoga ei peaks olema teistmoodi. Ta küsis, kas eelnõude kokku sidumisega võetakse liigne risk.

Annely Akkermann vastas, et seda veel kaalutakse. Registreerimistasu osas tuleb komisjonil ära otsustada ning vajadusel risk võtta. Mõnel on registreerimistasu liisinguhinna sees. Seda tuleks mõtestada kindlustamise kaudu. Rahanduskomisjon on saanud erinevaid kirju mootorsõidukimaksu teemal. Liisinguettevõtete Liit on kirjutanud, et registreerimistasu maksmise esimene moment võiks olla vastutava kasutaja muutmisega. Automüüjate ja Teenindajate Liit on seda toetanud, mis tegelikult peaks registreerimistasu põhimõtteliselt varasemaks tooma. Riigirahanduse mõttes on see tervitatav. Liisingettevõtjad soovivad vältida seda, et liisinguvõtja ei oleks pantvangis ühe liisinguettevõtte juures, kelle pooleliolevat liisingut tahetakse üle võtta.

Riina Sikkut sõnas, et kui vahetad liisinguandjat, siis pead praegu maksu maksma.

Annely Akkermann sõnas, et liisinguandja vahetamisel on registreerimistasu barjäär.

Maret Mets vastas, et ajapuuduse tõttu ei ole kõik probleemid eelnõusse jõudnud. On rohkem läbirääkimiskohti, mis aega võtavad. Järgmise eelnõuga soovitakse neid muuta. Soovitakse ära lahendada esimese aasta kitsaskohad.

Annely Akkermann küsis, kas esimese aasta kitsaskohtade lahendamine põhjustab maksuteatiste ümberarvutusi.

Maret Mets vastas, et pigem mitte. Liisinguliidu probleemist ollakse teadlik. Seal on asju, mis tuleks läbi mõelda. Liisingiandja mõiste vajab paremat sisustamist, sest see tekitab küsimusi.

Annely Akkermann sõnas, et peaks arutama, kas teadaolevad kitsaskohad peaks eelnõudele juba nüüd juurde tooma.

Jürgen Ligi vastas, et muudatused on seotud pigem lisaeelarve seadusega, mitte järgmise aasta eelarvega.

Otsustati:

3.1. Teha ettepanek võtta eelnõu täiskogu päevakorda 06.10.2025 (konsensus: Annely Akkermann, Diana Ingerainen, Andrei Korobeinik, Maris Lauri, Riina Sikkut, Aivar Sõerd, Tanel Tein, Mart Võrklaev).

3.2. Määrata juhtivkomisjoni esindajaks Annely Akkermann (konsensus: Annely Akkermann, Diana Ingerainen, Andrei Korobeinik, Maris Lauri, Riina Sikkut, Aivar Sõerd, Tanel Tein, Mart Võrklaev).

3.3. Teha ettepanek esimene lugemine lõpetada (konsensus: Annely Akkermann, Diana Ingerainen, Andrei Korobeinik, Maris Lauri, Riina Sikkut, Aivar Sõerd, Tanel Tein, Mart Võrklaev).

4. Ülevaade Rahandusministeeriumis ettevalmistamisel olevatest eelnõudest. Osaleb

rahandusminister Jürgen Ligi.

Jürgen Ligi, Evelyn Liivamägi ja Raoul Lättemäe andsid ülevaate Rahandusministeeriumis ettevalmistamisel olevatest eelnõudest. Ettekanne on protokolli lisas 2. Sel poolaastal on tulemas tulumaksuseaduse muutmise seaduse eelnõu, mootorsõidukimaksu seaduse muutmise seaduse eelnõu, maksualase teabevahetuse seaduse muutmise seaduse eelnõu ning maksukorralduse seaduse ja rahapesu tõkestamise seaduse muutmise eelnõu. Tühistatakse tulumaksuseaduses 01.01.2026 jõustuvad sätted, mis tõstavad nii füüsilise kui juriidilise isiku maksumäära 24%-ni. Ärajääva maksumäära maht on 2026. aastal 235 miljonit eurot.

Loodetakse, et sellel on majandust parandav toime. Mõju on ka käibemaksule ja aktsiisilaekumisele. 2026. aastal langeb maksukoormus. Positiivne efekt netotulule on alates III tuludetsiilist. Maksualase teabevahetuse seaduse muutmise puudutab krüptotulu direktiivi. EMTA hakkab andmeid saama krüptotulu kohta ja vahetama seda teiste riikidega.

Maksureeglid ei muutu. Eeldused rakendamiseks loodi 2024. suvel vastu võetud krüptovaraturu seadusega. Krüptotulu on analoogne platvormtulule. See aitab paremini erinevaid finantskuritegusid ennetada ja avastada. Kui tehinguid tehakse, siis platvorm edastab info maksuametile. Valdkond saab palju läbipaistvamaks. Platvorm teab, et raha on olemas, aga kuna tehinguid ei tehta, siis ligipääsu ei ole. Maksukorralduse seaduse ja rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse muutmise eelnõus tuuakse välja andmed, mida EMTA ja Rahapesu Andmebüroo saavad küsida täitmisregistri kaudu. Sellega oleks selge, milline andmekoosseis liigub. On tekkinud küsimus, kas pangasaladust riigiasutuste seaduses kitsendada ja piirata. On eraldi töövoog selle osas, kui hästi hoitakse pangasaladusele ligipääsu. Vaadatakse üle pangasaladuse paragrahv ning käiakse läbi asutused. Justiits- ja Digiministeerium keelas Rahandusministeeriumi juurdepääsu täitmisregistrile. Uudiste pinnalt ei peaks nii reageerima. Ebaseaduslikke päringuid ei tehta ning massilist pärimist ei ole olnud. MONEYVALi hindamisel sai Eesti tagasiside, et tehakse liiga vähe kontrolli ja menetlusi. Füüsilisi isikuid on väga vähe kontrollitud. Advokaadid on poliitiliselt aktiivseks muutunud. Riigieelarve seaduse muutmise seaduse eelnõu detailid on keerulisemad.

Raoul Lättemäe täpsustas siseriiklike reegleid. Kuna on vabastusklausel, siis vabandusklausli perioodil ei pea reegleid rakendama. Jääb alles see, et pärast vabastusklauslit peab endiselt kohanema 0,5% struktuurse sammuga. Võlakoormus on 30% ja struktuurne defitsiit on -1. Struktuurne defitsiit peaks mõõtma majandustsükli mõjusid. Struktuurne kohanemise samm on kirjas Euroopa reeglites. -1 tuleb sellest, et see võiks pikaajaliselt võlakoormuse stabiliseerida 30% juures. Täpsustatakse Eelarvenõukogu rolli. Lisaeelarve jääb mahtude piiridesse.

Annely Akkermann küsis tulumaksu muutmise seaduse kohta. Kas Ukrainat toetavale 7-le mittetulundusühingule on lõppemas maksusoodustused? Regulatsioon lõppeb selle aasta 31. detsembril. Kas eelnõu teeb rahanduskomisjon?

Evelyn Liivamägi vastas, et selle saab ka kohe eelnõusse sisse panna, kui selline soov on. Ta küsis, kui kaua peaks pikendama.

Annely Akkermann vastas, et pikendus peaks olema kaheks aastaks.

Annely Akkermann küsis tuludetsiilide kohta. Kas see jaotatakse tulude või inimeste kaupa?

Evelyn Liivamägi vastas, et inimeste kaupa.

Mart Võrklaev küsis, kui palju krüpto puhul infoajas tagasi minnakse. Mis potentsiaal on tagantjärele raha kätte saada?

Evelyn Liivamägi vastas, et 2026. aastast alates hakatakse andmeid koguma. 2026. aasta andmed tulevad 2027. aastal. Tagasiulatuvalt raha tagasi ei saa. Platvormid peavad arendama

süsteeme selliselt, et infot koguda. Praegu tehakse süsteemide ümberehitusi.

Mart Võrklaev küsis, kas on prognoositud, kui palju võiks raha saada.

Evelyn Liivamägi vastas, et Euroopa Komisjon tegi direktiivi algatamisel üldise hinnangu. Eestile võiks aastas juurde tulla umbes 7 miljonit eurot. Ise leitakse, et vähemalt pool sellest võiks laekuda. Eestlaste krüptovara on suurenenud.

Evelyn Liivamägi vastas, et Eestile on sagedasti öeldud, et krüptovaldkond peaks olema parema järelevalve all, sest seal liiguvad suured summad.

Jürgen Ligi küsis, kui rahvusvaheline see on.

Evelyn Liivamägi vastas, et OECD riigid koguvad ja vahetavad infot.

Annely Akkermann küsis, et kui sel aastal laekus rohkem ettevõtete tulumaksu, siis kas see on selle aasta arvestuses sees, millega mõõdetakse maksukoormust SKPst. Kas järgmisel aastal see ei laeku, kui tulumaksu tõus ära jäetakse? Ta tõdes, et ülelaekumisel on väga suur mõju.

Raoul Lättemäe vastas, et aasta arvestus on konsistentne. Tulu mõjutab selle aasta maksutulu, kui see tuli sellesse aastasse.

Tanel Tein küsis, milline on hinnanguline krüptotuluoootus.

Evelyn Liivamägi vastas, et Eesti osas kõige paremat pilti ees ei ole. Tuginetakse Euroopa Komisjoni üle-euroopalisele hinnangule. Protsentuaalselt Eesti osa oli 7 miljonit eurot. Tegemist on mõne aasta taguse hinnanguga. Tegemist on puhta maksutuluga. Praeguse statistika kohaselt peaks Eesti inimestele kuuluma oluliselt suuremad krüptoportfellid.

Mingites kvartalites on käive madalam. Ei ole andmeid, millega täpsemalt prognoosi teha.

Riina Sikkut tõdes, et erandina 4,5 defitsiiti teha ei ole kohustus, vaid võimalus. Püsilulud tuleb katta püsituludega. Ta küsis, kuhu võlakooormus jõuab, kui tulumaksutõus ära jätta.

Jürgen Ligi vastas, et täpsed numbrid peab järele vaatama.

Andrei Korobeinik küsis, kas erakonna Eesti 200 poolt välja pakutud automaksu tühistamist arutatakse. Kas on lootust, et tuleb vastav eelnõu?

Jürgen Ligi vastas, et eelarve kontekstis ei ole sellist eelnõud. Kahel aastal ei ole rahalist võimalust. Tekib kohustus tagasi maksmiseks. Registreerimistasu saab inimene tagasi nõuda.

Evelyn Liivamägi vastas, et tekib ebavõrdne kohtlemine nende inimeste puhul, et on maksud registreerimistasu. Pärast auto müüki ei ole nad võrdselt samadel tingimustel koheldud. Sellisel juhul peaks tagastama makstud registreerimistasu. Tuleb teha põhjalik analüüs.

Jürgen Ligi lisas, et riigil on rahaliselt keeruline.

Andrei Korobeinik küsis, et kas riigil on tulumaksutõusu ära jätmiseks raha ja teiste asjade jaoks ei ole.

Jürgen Ligi vastas, et nii see paraku on.

Andrei Korobeinik küsis, milles valik seisneb. Miks mitte madalam toidu käibemaks?

Jürgen Ligi vastas, et madalam toidukäibemaks on seotud kõrgemata hindadega. Eesti poeketid hakkasid poode juurde ehitama ning turgu hõivama. Eesti puhul oleks olukord keeruline. Müügitarginaalid on kasvanud. Konkurentsiolekorda tuleb vaadata.

Rahvusvaheliselt on kasumid nendes riikides kaubandusel suuremad. See ei jõua tarbijani. Juhul, kui riik käibemaksust loobub ja hind ei tõuse, siis ülemine detsiil saab kaks korda rohkem võitu. OECD riikides on erinevus 2,5 korda. Alumine detsiil maksab Eestis kaks korda vähem käibemaksu. Käibemaksu puhul koormust ekspordil ei ole. Käibemaks on kasvuneutraalne.

Annely Akkermann viitas, et järgmise nädala komisjoni istungil on plaanis käsitleda Sotsiaaldemokraatliku erakonna fraktsiooni algatatud toidu käibemaksu alandamise eelnõu.

Aivar Sõerd küsis, et kommertspangad ja advokaadid on nõuetega ähvardanud. Kas

kohtulahendid on juba tulnud?

Evelyn Liivamägi vastas, et LHV ütles, et nad võivad nõude esitada. Praegu ei ole seda tehtud. Kohtusse esitati avaldus, et Justiits- ja Digiministeerium ei väljastanud neid andmeid, mida advokaadid küsisid. Otseselt täitmisregistri kontekstis nii ei ole. On tekkinud küsimus, kas pangasaladuse regulatsioon peaks olema kitsam või laiem.

Jürgen Ligi vastas, et Pangaliiduga kohtumisel oli tunda, et laenukoormuse piiriga oldi erimeelel. Suured pangad kinnitavad, et riik peab pääsema andmetele ligi. See tuleb aga kindlalt kirja panna.

5. Rahanduskomisjoni algatatud mootorsõidukimaksu seaduse muutmise seaduse eelnõu (677 SE) esimeseks lugemiseks ettevalmistamine

Annely Akkermann sõnas, et tegemist on rahanduskomisjoni algatatud eelnõuga ning komisjoni liikmed on sellega kursis.

Otsustati:

5.1. Teha ettepanek võtta eelnõu täiskogu päevakorda 06.10.2025 (konsensus: Annely Akkermann, Diana Ingerainen, Andrei Korobeinik, Maris Lauri, Riina Sikkut, Aivar Sõerd, Tanel Tein).

5.2. Määrata juhtivkomisjoni esindajaks Annely Akkermann (konsensus: Annely Akkermann, Diana Ingerainen, Andrei Korobeinik, Maris Lauri, Riina Sikkut, Aivar Sõerd, Tanel Tein).

5.3. Teha ettepanek esimene lugemine lõpetada (konsensus: Annely Akkermann, Diana Ingerainen, Andrei Korobeinik, Maris Lauri, Riina Sikkut, Aivar Sõerd, Tanel Tein).

6. Info ja muud küsimused

6.1. Laekunud on Riigikontrolli aruanne Riigi 2024. aasta raamatupidamise aastaaruande õigsuse ja tehingute seaduslikkuse kohta.

(allkirjastatud digitaalselt)
Annely Akkermann
juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)
Epp-Sandra Satsmann
protokollija